

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana
t: 01 478 94 00, f: 01 478 98 45, e: gp@dz-rs.si, www.dz-rs.si

**SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV
(prvopodpisani Jože Tanko)**

Ljubljana, 21. april 2016

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
dr. Milan Brglez, predsednik

ZADEVA: Zahteva za sklic izredne seje Državnega zbora Republike Slovenije

Spoštovani gospod predsednik,

na podlagi 85. in 107. člena Ustave Republike Slovenije ter 1. odstavka 58. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije skupina podpisanih poslank in poslancev zahteva sklic izredne seje Državnega zbora Republike Slovenije z naslednjo točko dnevnega reda:

1. Predlog priporočila Vladi Republike Slovenije v zvezi s stanjem v Slovenski vojski in zahteva za mnenje predsednika Republike Slovenije o tem vprašanju.

I. Razlogi za sklic izredne seje državnega zbora

Predsednik države in vrhovni poveljnik slovenskih oboroženih sil, g. Borut Pahor, je 30.3.2016 sprejel ministrico za obrambo Republike Slovenije go. Andrejo Katič in načelnika Generalštaba Slovenske vojske generalmajorja dr. Andreja Ostermana, ki sta mu predala poročila o pripravljenosti Slovenske vojske za leto 2015.

V izjavi za javnost, ki je sledila, je predsednik Republike Slovenije g. Pahor poudaril, da je glede na predstavljeno poročilo že tretje leto zapored dolžan javnosti sporočiti, da je Slovenska vojska na najnižji ravni sposobnosti delovanja. V poročilu je pripravljenost za delovanje v miru ocenjena s povprečno oceno zadostno. Povprečna ocena za pripravljenost za delovanje v krizi ali v vojni je ocenjena z nezadostno. Dejavniki za oceno so: popolnjenost enot s kadri in opremo, stanje opreme in njena razpoložljivost ter možen obseg usposabljanja.

Predsednik republike je poudaril tudi naslednje:

Slovenska vojska se je v letu 2015 zmanjšala za dodatnih 540 pripadnikov. Tako je popolnjenost stalne sestave glede na dolgoročni program 88 odstotkov, popolnjenost s pogodbeno rezervo pa

le 36 odstotkov. Od načrtovanih vaj sta bili izvedeni le dve tretjini. Število izstreljenih nabojev na vojaka se je tudi v letu 2015 ponovno znižalo. Zdaj predstavlja le petino zahtevanega.

Le število dni na terenskih vajah je bilo povečano. Več kot tretjina vozil ima pretečeno življenjsko dobo. Lani je bilo sicer takšnih vozil kar polovica. Toda odstotek je v letošnjem letu boljši zaradi izločanja iz uporabe in ne zaradi potrebnega nadomeščanja z novimi. Razpoložljivost vojaške tehnike se je zmanjšala za dodatnih pet odstotkov glede na lansko leto. Še zlasti kritično je stanje na področju helikopterjev. V poročilu ni zajetega pokazatelja sposobnosti in sodobnosti vojaške opreme in oborožitve. Ocena stanja kot kritično izpostavlja tudi zaloge opreme, stanje infrastrukture ter osebne opreme in zmožnosti zdravstvene in socialne skrbi.

Predsednik republike je še povedal, da iz ocene stanja povsem jasno izhaja, da se je Slovenska vojska znašla v tako zaskrbljujočih razmerah predvsem zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Ohranjanje finančnih gibanj na sedanji ravni bo že kratkoročno še dodatno znižalo pripravljenost Slovenske vojske.

Kot predsednik republike in vrhovni poveljnik njenih obrambnih sil je ponovil potrebo po zagotovitvi dodatnih finančnih sredstev, s katerimi bo zagotovljena posodobitev celotnega slovenskega varnostnega sistema in seveda tudi Slovenske vojske kot njenega vojaškega stebra.

Poudaril je še, da smo se zaradi omejenih razpoložljivih proračunskih sredstev naše države na eni strani ter zaradi spremenjenih in nepredvidljivih varnostnih okoliščin v mednarodni skupnosti na drugi strani znašli v položaju, ko moramo v relativno kratkem času doseči potrebno politično soglasje o povečanih izdatkih za varnost, pred tem pa mora stroka jasno opredeliti prednostne potrebe, tako da bo vsak evro v varnost investiran preiščeno in skladno s sodobnimi možnostmi in potrebami.

Mediji so prav tako pred časom poročali o katastrofalnem stanju in nizki operativni sposobnosti Slovenske vojske. Pri tem so se sklicevali na tajni dokument, iz katerega izhaja, da Slovenska vojska ni v stanju opravljati svoje naloge, vsaj ne v daljšem obdobju. Tako naj bi bili od tridesetih osemkolesnikov operativni oziroma vozni le trije. Pripadniki Slovenske vojske so soočeni s pomanjkanjem osnovne vojaške opreme, kot so uniforme in škornji. Pomanjkanje naj bi bilo celo tako veliko, da so pripadniki redne enote pospravili puške FN2000, kalibra 5.56, ker zanje nimajo streliva in so za vaje iz skladišča vzeli stare kalašnikovke oziroma M70 AB2. Enota za specialno delovanje, ki bi morala biti najboljše opremljena od vseh, nima dovolj nočnogledov. Poleg tega naj bi slovenski vojaki trpeli tudi pomanjkanje suhih dnevnih obrokov hrane.

Že večkrat smo opozorili na zaveze, ki jih je predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar dal generalnemu sekretarju zveze Nato glede proračunskih sredstev za obrambo. Predsednik vlade se danih zavez ni držal, zaradi česar je iz zveze Nato slišati vedno več negotovanja in pripomb.

Zaradi zaskrbljujoče problematike v zvezi s stanjem v Slovenski vojski skupina podpisanih poslank in poslancev zahteva, da predsednik Državnega zbora RS v zvezi s predlagano točko dnevnega reda skliče sejo Državnega zbora RS v najkrajšem možnem času.

II. Predlog priporočila Vladi RS za odločanje na seji DZ

1. Državni zbor RS priporoča Vladi RS, da še v letošnjem letu zagotovi potrebnih 46 milijonov evrov za delovanje Slovenske vojske, o katerih so na sejah Odbora za obrambo večkrat govorili predstavniki Ministrstva za obrambo in Generalštaba Slovenske vojske.

2. Državni zbor RS priporoča Vladi RS, da Ministrstvo za obrambo še do vrha zveze Nato v Varšavi pripravi strateški pregled obrambe in na podlagi tega pregleda konkretne predloge in zaveze, ki bodo izboljšali stanje v Slovenski vojski.

3. Državni zbor RS priporoča Vladi RS, da Ministrstvo za obrambo pripravi terminski načrt aktivnosti za vzpostavitev srednje bataljonske bojne skupine s končno operativno zmogljivostjo leta 2018.

4. Državni zbor RS priporoča Vladi RS, da Ministrstvo za obrambo spremeni vstopne pogoje za zaposlitev v Slovenski vojski (iz 25 let na 27 let) ter poveča finančna sredstva za predstavitev in promocijo poklica.

Obrazložitev:

Slovenska vojska je že tretje leto zapored na najnižji ravni sposobnosti delovanja, kar je naravnost zaskrbljujoče. Glavni problem, ki sta ga večkrat javno izpostavila tudi ministrica za obrambo, ga. Andreja Katič in načelnik Generalštaba Slovenske vojske, generalmajor dr. Andrej Osterman, je pomanjkanje denarnih sredstev. Finančnih virov za modernizacijo opreme ni, očitno pa je težko zagotoviti že 46 milijonov evrov, kolikor bi jih potrebovali za vzdrževanje trenutne zmogljivosti.

Tudi iz zveze Nato prihajajo resna opozorila glede Slovenije. Glavni očitki Nata so, da se Slovenija ne drži zavez o financiranju in gradnji zmogljivosti Slovenske vojske. Od leta 2010 do danes je Slovenska vojska izgubila več kot 40 odstotkov finančnih sredstev. Posledice zmanjševanja proračuna so nižja usposobljenost, tehnološki zaostanek, nizka stopnja vzdrževanja, zastarela zaščitna sredstva in vozni park. V Natu je naša struktura zaradi finančne podhranjenosti najslabša. Za razvoj in modernizacijo opreme namesto 20 odstotkov sredstev dajemo le 0,66 odstotka, kar je najmanj med vsemi državami članicami. Preostali del gre za plače in operativno delovanje. To tudi pomeni, da morajo druge države članice prevzemati naše neuresničene zaveze, kar pri članstvu povzroča negotovost in zamere do Slovenije, ki tudi noče prevzemati tveganja pri gradnji enot za bojevanje. Zato je Slovenija vedno manj relevantna članica Nata in se ne more več enakovredno bojevati v operacijah visoke intenzitete skupaj z zavezniki. Vojska z zastarelo opremo in nižjo usposobljenostjo predstavlja preveliko nevarnost za zaveznike. Zaradi tega imamo vedno več omejitev, ki takšno bojevanje onemogočajo.

Ob dejstvu, da je Slovenija del zavezništva in del Evrope, ki jo obdajajo krizna območja in velika migrantska kriza, ne moremo zanemariti zaostrene varnostne situacije, ki še toliko bolj zahteva enotnost in moč zavezništva. Če tega ne bomo uspeli zagotoviti, potem bomo postali zelo ranljivi, saj posamezne evropske države ne predstavljajo zadostne vojaške sile.

Število pripadnikov Slovenske vojske se zmanjšuje in je na spodnji meji. S kadrom, ki je trenutno na razpolago, Slovenska vojska ne more izvrševati vseh nalog, ki so ji predpisane z zakonom in mednarodnimi pogodbami. Dotok novih kadrov pa je nizek. Da bi to spremenili, ni dovolj biti konkurenčen na trgu delovne sile, torej z večjo plačo, ampak je treba tudi vzpostaviti razmere, ki jih država mora zagotoviti, da bi ustvarila pogoje, v katerih profesionalna vojska lahko uspeva. To pomeni, da mora zagotovitev celovite sistemske pogoje, ki omogočajo, da več slovenskih fantov in deklet vstopi v Slovensko vojsko.

III. Predlog zahteve za mnenje predsednika Republike Slovenije

Državni zbor RS lahko na podlagi 2. odstavka 107. člena Ustave RS lahko od predsednika Republike Slovenije zahteva, da izreče mnenje o posameznem vprašanju.

Predlog zahteve za mnenje predsednika Republike Slovenije:

Državni zbor RS zahteva na podlagi 107. člena Ustave RS, da predsednik Republike Slovenije v roku 3 dni izreče mnenje o stanju pripravljenosti Slovenske vojske.

Obrazložitev:

Glede na to, da se problematika stanja v Slovenski vojski stopnjuje in lahko bistveno vpliva na sposobnost zagotavljanja varnosti državljanov, predstavlja to vprašanje, ki je širšega državnega pomena. Zato predlagamo, da se o tem vprašanju izreče tudi predsednik Republike Slovenije.

IV. Predlagamo, da se na sejo Državnega zbora povabi:

- Boruta Pahorja, predsednika Republike Slovenije,
- dr. Mira Cerarja, predsednika Vlade Republike Slovenije,
- Andrejo Katič, ministrico za obrambo,
- generalmajorja dr. Andreja Osterman, načelnika Generalštaba Slovenske vojske.

V. Gradivo za obravnavo na izredni seji Državnega zbora

Poleg besedila zahteve skupine poslank in poslancev za sklic izredne seje Državnega zbora ter predlaganega priporočila, kot gradivo za obravnavo na seji prilagamo tudi medijske objave.

SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV

Priloga:

- podpisi predlagateljev zahteve za sklic izredne seje DZ RS:

- Jože Tanko
- Anja Bah Žibert
- Franc Breznik
- Nada Brinovšek
- Andrej Čuš
- Jelka Godec
- dr. Vinko Gorenak
- mag. Branko Grims
- Eva Irgl
- Janez Janša
- Danijel Krivec
- Zvonko Lah
- Suzana Lep Šimenko
- Tomaž Lisec

- mag. Anže Logar
- Žan Mahnič
- Bojan Podkrajšek
- mag. Marko Pogačnik
- Marijan Pojbič
- mag. Andrej Šircelj
- Ljubo Žnidar
- Mag. Matej Tonin
- Ljudmila Novak
- Jožef Horvat
- Iva Dimic
- Jernej Vrtovec.